EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.7.2021.
COM(2021) 567 final

2021/0204 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK attiecībā uz paziņošanu gaisakuģu operatoriem, kuri darbojas Eiropas Savienības teritorijā, par emisiju izlīdzināšanas apmēru globālā tirgus pasākuma satvarā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar šo priekšlikumu tiek ierosināti grozījumi Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) aviācijas noteikumos, lai īstenotu kārtību, kādā dalībvalstis paziņo lidsabiedrībām, kuras darbojas ES, par emisiju izlīdzināšanas apmēru 2021. gadam saskaņā ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) izstrādāto Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmu (*CORSIA*).

Mērķis ir šo paziņošanu īstenot tā, lai mazinātu valstu iestāžu un lidsabiedrību operatoru administratīvo slogu un nodrošinātu juridisko noteiktību attiecībā uz *CORSIA* paredzēto izlīdzināšanas prasību lidsabiedrībām, kuras darbojas dalībvalstīs.

ICAO izstrādātā *CORSIA* ir emisiju izlīdzināšanas mehānisms, ar ko valstīm būtu jānodrošina, ka lidsabiedrības, kuras darbojas to teritorijā, izlīdzina CO_2 emisijas, kas pārsniedz attiecīgo bāzes vērtību, izmantojot starptautiskos kredītus. Pamatojoties uz *Covid-19* pandēmiju, *ICAO* padome 2020. gada jūnijā pieņēma lēmumu, ka par 2021.–2023. gada bāzes vērtību būtu jāizmanto 2019. gada emisijas, nevis 2019.–2020. gada vidējās emisijas[1]. 2022. gadā plānotajā *CORSIA* pārskatā tiks izvērtēta *Covid-19* ietekme uz *CORSIA* dažādos aspektos.

Ņemot vērā 2018. gadā ziņotās atšķirības[2] un veidu, kā Eiropas Parlaments un Padome groza Eiropas Savienības tiesību aktus, ES plāno īstenot *CORSIA*. Tāpēc lidsabiedrībām, kuras darbojas ES teritorijā, būtu jānodod savi kredīti, ja tas ir nepieciešams, lai izpildītu *CORSIA* izlīdzināšanas prasību par 2021. gada emisijām. Kā paredz *CORSIA* standarti un ieteicamā prakse, ES dalībvalstīm būtu līdz 2022. gada 30. novembrim jāaprēķina 2021. gada emisiju izlīdzināšanas apmērs un jāinformē par to lidsabiedrības; pēc tam šīm lidsabiedrībām būtu līdz 2025. gada 31. janvārim jāanulē attiecīgais kredītu skaits.

Covid-19 pandēmijas rezultātā aviācijas ETS CO_2 emisijas 2020. gadā samazinājās par 64 %, salīdzinot ar 2019. gadu[3]. Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija (Eirokontrole) 2020. gada novembrī publicēja Eiropas aviācijas nozares atveseļošanas prognozi 2020.–2024. gadam[4]. Tajā ir aprakstīta *Covid-19* pandēmijas ietekme uz gaisa satiksmi. Saskaņā ar prognozi pat optimistiskākajā scenārijā 2019. gada emisiju līmeņi līdz 2024. gadam netiks sasniegti, savukārt pesimistiskākais scenārijs paredz, ka šī atveseļošana turpināsies līdz 2029. gadam.

Lai gan šīs aplēses neparedz reālas *CORSIA* izlīdzināšanas prasības 2021.–2023. gada periodam, Savienības tiesību aktos būtu jāietver juridisks pienākums dalībvalstīm līdz

---

1 https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/CORSIA-and-Covid-19.aspx.

2 Padomes Lēmums (ES) 2018/2027 (2018. gada 29. novembris) par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Starptautiskajā Civilās aviācijas organizācijā attiecībā uz Starptautisko standartu un ieteicamās prakses vides aizsardzības jomā pirmo izdevumu — Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma (*CORSIA*), OV L 325, 20.12.2018., 25. lpp.

3 https://ec.europa.eu/clima/news/emissions-trading-greenhouse-gas-emissions-reduced-2020_en.

4 https://www.eurocontrol.int/publication/eurocontrol-five-year-forecast-2020-2024.

2022. gada 30. novembrim paziņot izlīdzināšanas apmēru lidsabiedrībām, kuras darbojas ES teritorijā, attiecībā uz 2021. gada emisijām. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem faktiem par 2020. gadu un 2021. gada pirmo pusgadu, varbūtība, ka tiks noteiktas reālas *CORSIA* izlīdzināšanas prasības 2021. gadam, ir minimāla, un tas attiecas arī uz 2022. gadu. Tāpēc priekšlikums paredz, ka, tiklīdz būs skaidrs, kāds ir papildu izlīdzināšanas apmērs 2021. gadam (visticamāk — nulle), dalībvalstis 2022. gada laikā par to paziņos lidsabiedrībām. Padomei un Eiropas Parlamentam šis priekšlikums būtu jāpieņem, tiklīdz būs zināmi 2021. gada emisiju dati, t. i., pēc 2022. gada 1. janvāra.

Šāda pati pieeja tiks ievērota arī turpmākajos gados, ja vēl nebūs pieņemti attiecīgie "Gatavi mērķrādītājam 55 %" priekšlikumi.

Attiecībā uz lidsabiedrībām, kuras darbojas ES teritorijā, joprojām ir spēkā ETS saistības, kā to paredz Savienības tiesību akti saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK. Šīs saistības ietver pienākumu monitorēt un ziņot par to radītajām emisijām, tostarp saistībā ar lidojumiem starp EEZ un trešajām valstīm.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Aviācijas ETS noteikumu pārskatīšana ir ES paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" būtisks uzdevums. Pārskatīšana ietver *CORSIA* īstenošanu, izmantojot ES ETS direktīvu.

Šis priekšlikums ir vienīgais ar *CORSIA* saistītais grozījums, kas būtu jāīsteno līdz 2022. gada 30. novembrim, lai līdz šim datumam varētu paziņot par papildu izlīdzināšanu "nulles" apmērā.

Citi grozījumi, kas saistīti ar *CORSIA* īstenošanu, ietver noteikumus par starptautisko kredītu izmantošanu lidojumiem ārpus EEZ; kvotu nodošanas saistības attiecībā uz lidojumiem ārpus EEZ; režīmu, ko piemēro lidsabiedrībām, kuras darbojas ārpus ES teritorijas, attiecībā uz lidojumiem ārpus Eiropas; režīmu, ko piemēro lidsabiedrībām, kuras darbojas ES teritorijā, attiecībā uz maršrutiem, kuriem *CORSIA* netiek piemērota vienlīdzīgā veidā; un Direktīvas tvērumu attiecībā uz ES lidsabiedrību lidojumiem starp divām trešajām valstīm. Šie pārējie ar *CORSIA* īstenošanu saistītie grozījumi ir ietverti plašākā direktīvas priekšlikumā, ar ko paredz grozīt Direktīvu 2003/87/EK attiecībā uz aviācijas nozares ieguldījumu ES ekonomikas mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma atbilstošu īstenošanu.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis konkrētais priekšlikums nerada bažas par saskanību ar citām Savienības politikas jomām.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 192. pants. Saskaņā ar LESD 191. pantu un 192. panta 1. punktu Eiropas Savienība palīdz cita starpā sasniegt šādus mērķus: saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti; sekmēt starptautiska mēroga pasākumus, lai risinātu reģionālas un pasaules vides problēmas, un jo īpaši cīnīties pret klimata pārmaiņām.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, un ES mēroga rīcība var efektīvi papildināt un stiprināt reģionālos, valsts un vietējos pasākumus. Klimatrīcības koordinācija būtu jāveic Eiropas līmenī un, ja iespējams, būtu jāsekmē efektīva rīcība pasaules līmenī. ES rīcības pamatā ir Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteiktais subsidiaritātes princips. Kopš 1992. gada Eiropas Savienība ir izstrādājusi kopīgus risinājumus un virza tālāk globālo rīcību cīņā ar klimata pārmaiņām. Konkrētāk, ES līmeņa rīcība nodrošinās izmaksu ziņā efektīvu 2030. gada un ilgtermiņa emisiju samazināšanas mērķu īstenošanu, vienlaikus nodrošinot taisnīgumu un ekoloģisko integritāti. LESD 191.–193. pants apstiprina un konkrēti nosaka ES kompetenci klimata pārmaiņu jomā.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tas paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu attiecīgo ES mērķi — izmaksu ziņā efektīvā veidā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus nodrošinot taisnīgumu un ekoloģisko integritāti.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums, kas pieņemts saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru[5], tiek uzskatīts par atbilstošu instrumentu ETS direktīvas grozīšanai, jo veicamie pasākumi ir jāīsteno dalībvalstīm. Šāda izvēle ir saskaņā ar trim iepriekšējiem lēmumiem, kuri saistīti ar ETS ("atlikšanas" lēmumu[6], tirgus stabilitātes rezerves lēmumu[7] un pirmo ETS "apturēšanas" lēmumu[8]).

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Tā kā spēkā esošie tiesību akti ir īstenošanas sākumposmā un līdz ar to ir pieejami tikai ierobežoti dati, saistībā ar šiem priekšlikumiem netika veikti nekādi *ex post* izvērtējumi vai atbilstības pārbaudes.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Ar ieinteresētajām personām notika apspriešanās par politikas risinājumiem *CORSIA* īstenošanai, atbilstoši izmantojot ES ETS. 2020. gada 3. jūlijā tika publicēts sākotnējais ietekmes novērtējums par aviācijas ETS atjauninātajiem noteikumiem, kuram noteiktais atsauksmju sniegšanas periods ilga līdz 2020. gada 28. augustam, kā arī laikposmā no 2020. gada 1. oktobra līdz 2021. gada 14. janvārim notika atklāta sabiedriskā apspriešana tiešsaistes aptaujas veidā. Rezultāti, kas gūti, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, ir

---

[5] Atšķirībā no tiesību aktiem, kuri attiecas tikai uz nostājas noteikšanu starptautiskās struktūrās saskaņā ar Līguma 218. panta 9. punktu, kas ietvēra tikai Padomi, piemēram, Padomes lēmums par atšķirību paziņošanu *ICAO*.

[6] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1359/2013/ES, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, precizējot noteikumus par siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu izsoļu grafiku, OV L 343, 19.12.2013., 1. lpp.

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, OV L 264, 9.10.2015., 1.–5. lpp.

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 377/2013/ES par pagaidu atkāpi no Direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā, OV L 113, 25.4.2013., 1.–4. lpp.

apkopoti pielikumā ietekmes novērtējumam, kas pievienots direktīvas priekšlikumam, ar ko paredz grozīt Direktīvu 2003/87/EK attiecībā uz aviācijas nozares ieguldījumu ES ekonomikas mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma atbilstošu īstenošanu[9].

- **Ietekmes novērtējums**

Šā priekšlikuma priekšmets attiecas uz dalībvalstu ziņošanu par izlīdzināšanas apmēru, un tam nav ietekmes uz vidi vai ekonomiku, salīdzinot ar pašreizējo situāciju.

CORSIA īstenošanai un izsolīšanas daļas palielināšanai aviācijas nozarē piedāvātie politikas risinājumi tika izvērtēti ietekmes novērtējumā, kas pievienots direktīvas priekšlikumam, ar ko paredz grozīt Direktīvu 2003/87/EK attiecībā uz aviācijas nozares ieguldījumu ES ekonomikas mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma atbilstošu īstenošanu[10].

- **Pamattiesības**

Priekšlikumā tiek ievērotas pamattiesības, un tas atbilst principiem, kas jo īpaši nostiprināti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Konkrētāk, tas sekmē vērienīgā vides aizsardzības mērķa sasniegšanu saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantā[11].

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums neietekmē budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un monitoringa, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Valstu iestādes un gaisakuģu operatori monitoringam un ziņošanai par gaisakuģu operatoru emisijām var izmantot jau esošo infrastruktūru. Tā kā darījumi nav paredzēti, nav nepieciešami reģistrēšanas pasākumi.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Direktīvas 2003/87/EK 12. pantam ir pievienots jauns punkts, kas uzliek dalībvalstu iestādēm juridisku pienākumu paziņot gaisakuģu operatoriem, kuri darbojas ES teritorijā, papildu izlīdzināšanas apmēru [visticamāk — nulle] attiecībā uz to 2021. gada emisijām.

gaisakuģu operatori, kuriem tas tiek paziņots, ir gaisakuģu operatori, kas uzskaitīti 1. pantā Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/1603, ar kuru atbilstoši īsteno *CORSIA* attiecībā uz emisiju monitoringu un ziņošanu.

---

9 SWD [pievienot atsauci]
10 SWD [pievienot atsauci]
11 OV C 326, 26.10.2012., 391. lpp.

2021/0204 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK attiecībā uz paziņošanu gaisakuģu operatoriem, kuri darbojas Eiropas Savienības teritorijā, par emisiju izlīdzināšanas apmēru globālā tirgus pasākuma satvarā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[1],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[2],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma (*CORSIA*) attiecībā uz emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju darbojas kopš 2019. gada, un to ir paredzēts īstenot kā globālu tirgus pasākumu, kura mērķis ir, izmantojot konkrētus izlīdzināšanas kredītus, no 2021. gada 1. janvāra izlīdzināt starptautiskās aviācijas radītās oglekļa dioksīda emisijas, kuras pārsniedz noteikto emisiju līmeni.

(2) ES plāno īstenot *CORSIA*, tomēr ievērojot ES tiesību aktu un *CORSIA* atšķirības, kas tika paziņotas *ICAO* saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2018/2027[3], un veidu, kā Eiropas Parlaments un Padome groza Eiropas Savienības tiesību aktus.

(3) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/1603[4] tika pieņemta, lai atbilstoši īstenotu *CORSIA* noteikumus par aviācijas nozares radīto emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju. Izlīdzināšanas apmērs *CORSIA* Starptautisko standartu un ieteicamās

---

1 OV C [...], [...], [...]. lpp.

2 OV C [...], [...], [...]. lpp.

3 Padomes Lēmums (ES) 2018/2027 (2018. gada 29. novembris) par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Starptautiskajā Civilās aviācijas organizācijā attiecībā uz Starptautisko standartu un ieteicamās prakses vides aizsardzības jomā pirmo izdevumu — Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma (*CORSIA*), OV L 325, 20.12.2018., 25. lpp.

4 Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/1603 (2019. gada 18. jūlijs), ar ko attiecībā uz pasākumiem, kurus Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija noteikusi aviācijas emisiju monitoringa, ziņošanas un verifikācijas nolūkā, lai īstenotu globālu tirgus pasākumu, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK, OV L 250, 30.9.2019., 10. lpp.

prakses[5] izpratnē tiek aprēķināts, pamatojoties uz CO_2 emisijām, kas verificētas saskaņā ar iepriekš minēto regulu.

(4) Pamatojoties uz aviācijas emisiju ievērojamo samazināšanos 2020. gadā, ko izraisīja *Covid-19* pandēmija, 2020. gada jūnijā *ICAO* padome savā 220. sesijā pieņēma lēmumu, ka par bāzes vērtību gaisakuģu operatoru izlīdzināšanas apmēra aprēķināšanai 2021.–2023. gada periodam būtu jāizmanto 2019. gada emisijas.

(5) Aviācijas radītās emisijas 2021. gadā, ļoti iespējams, nepārsniegs kopējos 2019. gada rādītājus. Tāpēc ir paredzams, ka 2021. gadā gaisakuģu operatoriem noteiktais papildu izlīdzināšanas apmērs būs nulle.

(6) Dalībvalstīm būtu jāīsteno *CORSIA*, līdz 2022. gada 30. novembrim paziņojot savas valsts gaisakuģu operatoriem, kāds ir to izlīdzināšanas apmērs attiecībā uz 2021. gadu.

(7) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma mērķus nevar pietiekamā mērā īstenot atsevišķās dalībvalstīs, bet tā mēroga vai iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Atbilstīgi minētajā pantā noteiktajam proporcionalitātes principam šis lēmums paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(8) Lai nodrošinātu noteiktību attiecībā uz 2021. gada izlīdzināšanas līmeni, šis lēmums būtu jāpieņem līdz 2022. gada 1. janvārim, kad būs zināms 2021. gada kopējais emisiju līmenis.

(9) Ir svarīgi pēc iespējas ātrāk, 2022. gada laikā, nodrošināt juridisko noteiktību valstu iestādēm un gaisakuģu operatoriem attiecībā uz *CORSIA* izlīdzināšanas prasību 2021. gadam. Tādējādi šim lēmumam būtu jāstājas spēkā nekavējoties.

(10) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 2003/87/EK,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīvas 2003/87/EK 12. pantā pievieno šādu 6. punktu:

“6. Dalībvalstis līdz 2022. gada 30. novembrim paziņo gaisakuģu operatoriem, ka attiecībā uz 2021. gadu tiem ir noteikts [nulle] izlīdzināšanas apmērs saskaņā ar *ICAO* Starptautiskajiem standartiem un ieteicamo praksi vides aizsardzības jomā — Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmu. Dalībvalstis to paziņo gaisakuģu operatoriem, kuri atbilst šādiem nosacījumiem:

a) tiem ir dalībvalsts izdota gaisa kuģa ekspluatanta apliecība vai tie ir reģistrēti dalībvalstī, ieskaitot tās tālākos reģionus, atkarīgās teritorijas un citas teritorijas;

b) CO_2 emisiju apmērs gadā, ko tie rada, I pielikumā ietverto lidojumu veikšanai izmantojot gaisa kuģus, kuru maksimālā sertificētā pacelšanās masa pārsniedz 5700 kg, izņemot lidojumus starp lidostām vienas dalībvalsts teritorijā (ietverot šīs dalībvalsts tālākos reģionus), no 2019. gada 1. janvāra pārsniedz 10 000 tonnu.

[5] Starptautisko standartu un ieteicamās prakses vides aizsardzības jomā pirmais izdevums — Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma (Čikāgas konvencijas IV sējuma 16. pielikums).

Šā punkta pirmās daļas b) apakšpunkta vajadzībām neņem vērā CO_2 emisijas, kas rodas šāda veida lidojumos:

i) valsts lidojumi;

ii) humānās palīdzības lidojumi;

iii) medicīniskās palīdzības lidojumi;

iv) militārie lidojumi;

v) ugunsdzēsības lidojumi.”

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*